

ЕТИОПАТОГЕНЕТИЧНІ АСПЕКТИ МІКОГЕННОЇ АЛЕРГІЇ

Тіщенко І.Ю.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

Алергічні реакції від впливу пліснявих грибів на організм людини проявляються у вигляді ринітів, синуситів, кон'юнктивитів, бронхіальної астми, алергічного бронхолегеневого аспергильозу і екзогенного алергічного альвеоліту. Дані шкірного тестування дозволяють припускати, що мінімально від 3 до 10 % дорослих і дітей в усьому світі мають алергію до грибів. Одного чіткого встановленого рівня алергізації немає, і в різних роботах наводиться різна частота, яка може становити від 3 до 91 % - в залежності від обстеженої популяції і алергенів, використаних для тестування, і видів грибів.

Гіперчутливість до грибів виявляють досить часто, особливо - серед осіб з бронхіальною астмою. Алергічні реакції на грибкові алергени, що зачіпають нижні дихальні шляхи, зустрічаються більш часто, ніж пилкова алергія. Це доведено провокаційними тестами, коли при проведенні інгаляцій спорами або їх екстрактами виникав бронхоспазм. Нереспіраторні прояви мікогенної алергії, такі як харчова алергія або контактна кропив'янка зустрічаються дуже рідко. З респіраторними симптомами мікогенної алергії пов'язані більш ніж 80 видів грибів. Епідеміологічні і клінічні дослідження були сфокусовані на основних видах, таких як *Alternaria* spp., *Aspergillus* spp., *Cladosporium* spp., *Penicillium* spp. На підставі епідеміологічних досліджень було встановлено, що 3,6 % жителів сенсibilізовані до грибів *Alternaria alternata*. У осіб з астмою і ринітами частота позитивних шкірних тестів до цього гриба ще вище. До 80 % астматиків мають позитивні шкірні проби до одного або більше видів грибів, (у 38,3 % виявлено позитивні шкірні проби до *Alternaria* spp.). Гіперчутливість до *Alternaria* також пов'язують з розвитком важкої, життєво-загрозової бронхіальної астми; це обумовлено віковою залежністю, а також рівнем вивільнення алергенів зі спор і активністю протеаз цього гриба.

Відзначена залежність від віку при сенсibilізації до алергенів грибів: найбільш висока частота не різко вираженою сенсibilізації до алергену *Penicillium notatum* була 18,1 % у осіб у віці старше 61 року, найбільш високий рівень сенсibilізації до *Candida albicans* (27,3 %) був відзначений в віковій групі від 51 до 60 років. Деякі дослідження говорять також про клінічну значимість (як алергенів) грибів *Candida*, *Malassezia*, *Trichophyton*, описана алергія до спор *Basidiomycetes*.

Встановлення діагнозу мікогенної алергії є досить важким завданням. Розвитку чітких уявлень про алергію до грибів заважає занадто велика різноманітність потенційно алергенних грибів, нестабільність і варіабельність їх алергенів. У зв'язку з цими та рядом інших факторів, вивчення ролі грибкових алергенів відбувається повільніше в порівнянні з іншими аероалергенами. Це відноситься до абсолютної більшості алергенів, хоча як виняток можна назвати *Alternaria alternata*, *Aspergillus fumigatus* і *Cladosporium herbarum*.